



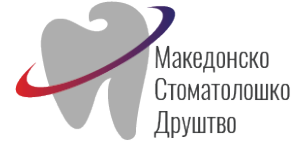
II МАКЕДОНСКИ ПЕДОДОНТСКИ КОНГРЕС
„Да ја задржиме детската насмевка сјајна и здрава!“
Скопје 30.05-01.06.2024 - DoubleTree by Hilton

КНИГА НА АПСТРАКТИ



BOOK OF ABSTRACTS

II MACEDONIAN PEDODONTIC CONGRESS
“To keep a child’s smile bright and healthy!”
Skopje 30.05-01.06.2024 - DoubleTree by Hilton



II МАКЕДОНСКИ ПЕДОДОНТСКИ КОНГРЕС
„Да ја задржиме детската насмевка сјајна и здрава!“
Скопје 30.05-01.06.2024 - DoubleTree by Hilton

II MACEDONIAN PEDODONTIC CONGRESS
“To keep a child’s smile bright and healthy!”
Skopje 30.05-01.06.2024 - DoubleTree by Hilton

КНИГА НА АПСТРАКТИ

BOOK OF ABSTRACTS



Издава: Здружението на специјалисти по детска и превентивна стоматологија
Скопје Мај 2024
Дизајн и подготовка; Драган Ласков

Published by: Macedonian Association of Pediatric and Preventive Dentists
Skopje May 2024
Design and preparation: Dragan Laskov



Почитувани колеги, драги пријатели,

Ми претставува исклучителна чест и големо задоволство да ве поканам на Вториот конгрес на Македонското здружение на специјалисти по детска и превентивна стоматологија со меѓународно учество: „Да ја одржуваме детската насмевка сјајна и здрава!“, што ќе се одржи во Скопје, Република Северна Македонија, од 30 мај до 1 јуни 2024 година.

Своето присуство на овој настан го потврдија голем број реномирани предавачи од целиот свет и веруваме дека нивните предавања ќе го привлечат вниманието на секој од вас. Голем број колеги од регионот, со своите најнови истражувачки достигнувања преку усни и постер-презентации, ќе земат активно учество на овој настан. Исто така, ќе имате шанса да се запознаете со најновите придобивки од стоматолошката технологија и материјали преку изложбата на најпознатите стоматолошки фирми од земјата и од регионот.

Драги колеги, од сè срце ве поканувам во нашата прекрасна земја, Република Северна Македонија и нејзиниот главен град Скопје... бидејќи Скопје има многу шарм... поради неговите знаменитости од отоманската и византиската ера... поради прекрасната градска Стара Чаршија... поради Камениот Мост од 15 век и тврдината Кале... поради одличната гастрономска понуда во Дебар Маало... поради божествената арома на расцветаните липи во мај... поради познатото македонско гостопримство... поради среќавање со старите колеги и пријатели и стекнување нови познанства.

проф. д-р Александар Димков

Претседател на Здружението на специјалисти по детска и превентивна стоматологија





Esteemed colleagues, dear friends,

It is my exceptional honor and great pleasure to invite you to the Second Congress of the Macedonian Association of Pediatric and Preventive Dentists with international participation: “To Keep a Child's Smile Bright and Healthy!”, which will take place in Skopje, Republic of North Macedonia, from the 30th of May to the 1st of June, 2024.

A great number of renowned speakers from across the world have confirmed their attendance at this event, and we believe that their lectures will pique the attention of each of you. A number of regional colleagues will also actively engage in oral and poster presentations, as well as the newest research discoveries. Furthermore, you will have the chance to learn about the most recent breakthroughs in dental technology due to the exhibition of the country's and region's most-known dental firms.

Dear colleagues, I wholeheartedly invite you to our beautiful country, the Republic of North Macedonia, and its capital Skopje...because Skopje has plenty of charm... because of its Ottoman- and Byzantine-era sights...because of the city's delightful Čaršija (The Old Bazar)... because of 15th-century Kameni Most (Stone Bridge) and Tvrдина Kale Fortress...because of excellent eating and drinking scene in Debar Maalo... because of divine aroma of blooming linden in May...because of well-known Macedonian hospitality...because of meeting old colleagues and friends and making new ones.

Prof. d-r Aleksandar Dimkov

President of the Macedonian Association of Pediatric and Preventive Dentists





НАУЧЕН ОДБОР

ПРЕТСЕДАТЕЛ

проф. Д-р. Елизабета Ѓоргиевска

ЧЛЕНОВИ

проф. д-р. Марија Стевановиќ

проф. д-р. Мира Јанкуловска

проф. д-р. Ана Сотировска-Ивковска

проф. д-р. Златко Ѓеоргиев

проф. д-р. Оливера Саракинова

проф. д-р. Мери Павлевска

науч. сов. д-р. Олга Кокочева-Ивановска

виш науч. сор. д-р. Весна Амбаркова

проф. д-р. Фиген Сејмен ТУРЦИЈА

проф. д-р. Ивана Милетиќ ХРВАТСКА

проф. д-р. Џон Федерстоун САД

проф. д-р. Јасми о. Кристал САД

проф. д-р. Монти Дагал КАТАР

проф. д-р. Сванте Тветман ДАНСКА

проф. д-р. Жељко Верзак ХРВАТСКА

проф. д-р. Вариндер Гојал ИНДИЈА

проф. д-р. Дејан Марковиќ СРБИЈА

проф. д-р. Филип Канг САД

проф. д-р. Тамара Периќ СРБИЈА





SCIENTIFIC COMMITTEE

PRESIDENT

Prof. Dr. Elizabeta Gjorgievska

MEMBERS

Prof. Dr. Marija Stevanovic

Prof. Dr. Mira Jankulovska

Prof. Dr. Anna Sotirovska-Ivkovska

Prof. Dr. Zlatko Gjeorgiev

Prof. Dr. Olivera Sarakinova

Prof. Dr. Mary Pavlevska

Scientific adviser Dr. Olga Kokocheva-Ivanovska

Senior scientific associate Dr. Vesna Ambarkova

Prof. Dr. Figen Seymen TURKEY

Prof. Dr. Ivana Miletić CROATIA

Prof. Dr. John Featherstone USA

Prof. Dr. Yasmi o. Crystal USA

Prof. Dr. Monty Duggal QATAR

Prof. Dr. Svante Twetman DENMARK

Prof. Dr. Željko Verzak CROATIA

Prof. Dr. Varinder Goyal INDIA

Prof. Dr. Dejan Marković SERBIA

Prof. Dr. Philip Kang USA

Prof. Dr. Tamara Perić SERBIA





ОРГАНИЗАЦИОНЕН ОДБОР

ПРЕТСЕДАТЕЛ

Виш науч. сор. д-р. Ефка Жабокова-Билбилова

ЧЛЕНОВИ

асист. м-р. д-р. Јасна Симоновска

прим. д-р. Билјана Гетова

прим. д-р. Севдалина Јаневска

д-р. спец. Горица Неделковска

асист. м-р. д-р. Христо Петановски

м-р. д-р. Елена Радеска

прим. д-р. Маја Јовановска

прим. д-р. Драгица Глигорова

прим. д-р. Шеваље Аљиљи

д-р. спец. Александар Кулишевски





ORGANIZATIONAL COMMITTEE

PRESIDENT

Senior scientific associate Dr. Efka Zhabokova-Bilbilova

MEMBERS

assist. Jasna Simonovska, MD

Prim. Dr. Biljana Getova

Prim. Dr. Sevdalina Janevska

Dr. spec. Gorica Nedelkovska

assist. Hristo Petanovski, MD

Dr. Elena Radeska MSc

Prim. Dr. Maja Jovanovska

Prim. Dr. Dragica Gligorova

Prim. Dr. Chevalier Aljilji

Dr. Spec. Alexander Kulishevsky





ОП 7

Брајовото писмо во стоматолошките ординации

Младеновски Марко^{1*}, Јаковчевска Александра², Петровски Михајло¹, Стефаноска Тања³, Тонева-Стојменова Верица¹, Ѓоршовска Климентина²

¹Универзитет „Гоце Делчев“ Штип, Факултет за медицински науки, Штип, РС Македонија, ²Државно училиште за рехабилитација на деца и младинци со оштетен вид „Димитар Влахов“ Скопје, РС Македонија, ³ЈЗУ Здравствен дом Скопје, Поликлиника Идадија, Скопје, РС Македонија

Апстракт

Вовед: Посетата на стоматолог претставува предизвик за пациенти со оштетен вид, што бара ефективна комуникација и стратегии за пристапност. Брајовото писмо нуди ветувачки решенија за премостување на овој јаз, но сепак неговата имплементација во стоматолошките ординации останува недоволно проучена. Оваа студија има за цел да ја процени свеста на стоматолозите за предизвиците со кои се соочуваат пациентите со оштетен вид, тековните прилагодувања, перцепциите за интеграцијата на Брајовото писмо и стратегиите за имплементација во стоматолошката ординација.

Материјал и метод: Беше дистрибуирана анкета со 10 прашања со повеќекратен избор и прашања од отворен тип и беше дистрибуиран по електронски пат до разновиден примерок од стоматолози, со цел да се увиди нивната запознаеност со предизвиците со кои се среќаваат пациентите со оштетен вид во стоматолошките ординации, согледаните придобивки и предизвиците од интеграцијата на Брајовото писмо и стратегиите за имплементација и подигање на свеста.

Резултати: Анализата на одговорите откри различни нивоа на запознаеност со предизвиците со кои се соочуваат пациентите со оштетен вид, при што мнозинството ја признаа потребата за подобрена комуникација и пристапност. Додека некои стоматолошки ординации имплементираат пристап за пациенти со оштетен вид, како што се вербална комуникација или материјали со големи печатени букви, интеграцијата на Брајовото писмо беше ограничена. Воочените придобивки од интеграцијата на Брајовото писмо вклучуваат соодветен пристап до информации, додека ограничувањата на просторот и обука на персоналот беа идентификувани како потенцијални бариери.

Заклучоци: Студијата ја нагласува важноста на интеграцијата на Брајовото писмо во стоматолошките ординации за подобрување на искуството за орална здравствена заштита на пациенти со оштетен вид. И покрај предизвиците, испитаниците го препознаа значењето на Брајовото писмо во поттикнувањето на инклузивноста. Препораките за ефективно спроведување вклучуваат проценка на потребите, соработка со релевантни организации, обука на персоналот и подигање на свеста и надминување на бариерите.

Клучни зборови: Брајово писмо, лица со оштетен вид, стоматолошки ординации, пристапност, инклузивност.





OP 7

The Braille in Dental Offices

Mladenovski Marko^{1*}, Jakovchevska Aleksandra², Petrovski Mihajlo¹, Stefanoska Tanja³, Toneva-Stojmenova Verica¹, Gjorshovska Klimentina²

¹University “Goce Delchev” Shtip, Faculty of Medical Sciences, Shtip, RN Macedonia, ²State School for the Rehabilitation of Visually Impaired Children and Youth “Dimitar Vlahov” Skopje, RN Macedonia, ³PHI Health Center Skopje, Polyclinic Idadija, Skopje, RN Macedonia

Abstract

Introduction: Visiting the dentist poses unique challenges for visually impaired pediatric patients, necessitating effective communication and accessibility strategies. Braille signage and materials offer promising solutions to bridge this gap, yet their implementation in dental offices remains understudied. This study aims to assess dental professionals’ awareness of the challenges faced by visually impaired patients, current accommodations, perceptions of Braille integration, and strategies for implementation.

Methodology: A questionnaire survey was distributed among dental professionals to gather insights into their familiarity with the challenges encountered by visually impaired patients in dental settings, current accommodations in their practices, perceived benefits and challenges of Braille integration, and strategies for implementation and awareness-raising. The questionnaire comprised 10 multiple-choice and open-ended questions and was distributed electronically to a diverse sample of dental professionals.

Results: Analysis of survey responses revealed varying levels of familiarity with the challenges faced by visually impaired patients, with a majority acknowledging the need for improved communication and accessibility. While some dental practices had implemented accommodations for visually impaired patients, such as verbal communication or large-print materials, Braille integration was limited. Perceived benefits of Braille integration included improved navigation and access to information, while concerns such as cost, space limitations, and staff buy-in were identified as potential barriers.

Conclusions: The study underscores the importance of Braille integration in dental offices for enhancing the oral health care experience of visually impaired pediatric patients. Despite challenges, respondents recognized the significance of Braille in fostering inclusivity and empowerment. Recommendations for effective implementation include needs assessment, collaboration with relevant organizations, and staff training to raise awareness and overcome barriers.

Keywords: Braille, visually impaired, dental offices, accessibility, inclusivity.

